

Økonomiplan 2016 – 2019

Andøy kommune

Rådmannens forslag

Innholdsfortegnelse

Innhold	Side
Innledning	3
Sammendrag	5
1. Status	7
1.1. Økonomi	
1.2. Demografi	
1.3. Helsetilstanden i befolkningen	
2. Mål	11
2.1. Hovedutfordringer i økonomiplanperioden	
2.1.1. Skape forståelse for at aktivitetene i enhetene må være tilpasset budsjettrammen	
2.1.2. Netto driftsresultat – økt handlefrihet	
2.1.3. Videreføre omstilling i pleie og omsorg	
2.1.4. Forbedre integreringsarbeidet for bosatte flyktninger	
2.1.5. Sikre fokus på forebyggende arbeid gjennom samarbeid på tvers av fag/enheter	
2.1.6. Tilrettelegge for positiv samfunnsutvikling/stabilisere folketallet	
2.1.7. Legge til rette for frivillig innsats som supplement til det offentlige hjelpeapparatet	
2.1.8. Gi tydelig og korrekt informasjon ut til kommunens brukere	
2.1.9. Fortsatt fokus på nærværet	
2.1.10. Rekruttere og beholde fagkompetanse	
2.2. Resultat- og kvalitetsmål	14
2.2.1. Barnehager	
2.2.2. Grunnskole	
2.2.3. Kultur og informasjon	
2.2.4. Helse og familie	
2.2.5. NAV	
2.2.6. Pleie og omsorg	
2.2.7. Teknisk	
3. Tiltak i økonomiplanperioden	19
4. Noen konsekvenser knyttet til B 2015/Økonomiplan 2015 – 2018	19
4.1. Innsparingstiltak	
4.2. Tiltak som øker driftsutgiftene	
5. Hvordan skal målene oppnås	22
Årshjul	
Ressursbruk	22
A. Prioritering	
B. Dekningsgrad	
C. Produktivitet	

Innledning

Kommunestyret skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Den skal omfatte minst de fire neste budsjettår. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet. Den skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden. Hvert av årene i økonomiplanen må være i balanse.

Kommunestyret skal innen årets utgang vedta et budsjett for kommende kalenderår. Det er et krav at årsbudsjettet skal være i balanse. Budsjettet skal omfatte hele kommunens virksomhet, være realistisk, og er en bindende plan for kommunens tilgang på midler og anvendelsen av disse i budsjettåret.

I tillegg til drift i egen regi, inkluderer Andøy kommunes budsjett også kommunens utgifter til drift som skjer i regi av andre. Dette gjelder interkommunalt samarbeid etter § 27 i kommuneloven og annet interkommunalt samarbeid.

Første året i økonomiplanen er årsbudsjett for 2016. Økonomiplanen justeres i tråd med de forutsetninger og vedtak som er gjort/gjøres. Årene 2017 – 2019 justeres i hht. årsbudsjettet for 2016. Økonomiplanen er utarbeidet i faste 2016-kroner. Dette innebærer at inntekter og/eller utgifter som er faste i planperioden, for eksempel avdrag på lån, sannsynligvis vil ha mindre verdi i 2019 enn i 2016.

I Andøy har vi de siste årene valgt å behandle økonomiplanen og kommende års budsjett samtidig.

Kommunens viktigste oppgave er levering av tjenester til innbyggerne. Hvilke tjenester kommunen leverer bestemmes i stor grad av nasjonale prioriteringer. Kommunens oppgave blir å dimensjonere tjenestetilbudene ut fra befolkningens behov og ut fra kommunens økonomiske rammer. Hovedutfordringen er å tilpasse tjenesteproduksjonen til kommunens stramme økonomiske rammer. Kommuneøkonomien er generelt nokså stram. Samtidig skapes det forventninger til kommunene om at de kommunale oppgavene skal løses på en god måte. Kommunesektoren opplever et stort forventningspress. Også for Andøy kommune er den økonomiske situasjonen stadig blitt strammere – sett ut fra de oppgavene som skal løses. Både for budsjettåret 2016 og for økonomiplanperioden er det en stram økonomi for Andøy kommune. Dette betyr at det fortsatt er nødvendig med endringer i dagens drift. Her er det viktig at vi tenker endringer med varige virkninger. Kortsiktige løsninger gjør at det stadig blir vanskeligere å drifte innenfor de økonomiske rammene kommunen rår over.

Den største pågående endringen i Andøy er omstillingen innen pleie og omsorg. Denne omstillingen har sin bakgrunn i at Andøy kommune har større utgifter knyttet til denne sektoren enn hva sammenlignbare kommuner har. I vedtatt økonomiplan er det forventninger om at pleie- og omsorgssektoren skal kunne levere sine tjenester til en lavere nettoutgift enn hva vi gjør i dag.

Det er gjennomført tiltak de siste årene som har bidratt til reduserte utgifter i pleie og omsorg, men kostnadene er ikke redusert i samme omfang som reduksjoner i vedtatte rammer. Vedtatt helse og sosialplan samt rapport fra Ressurssenteret for omstilling i kommunene (RO-senteret) i 2014 vil være viktige utgangspunkt for det videre arbeidet med tilpassing av utgiftene til vedtatte rammer i pleie og omsorg.

Andøy kommune opplever økning i utgifter knyttet til barnevern, spesialundervisning og sosialhjelp. De samme tendenser registreres også i landet for øvrig. Dette er utfordringer som må tas på alvor. Vi må se etter virkemidler/tiltak som kan påvirke/endre denne utviklingen. Det er ønskelig at barnevernet i større grad fokuserer på tiltak i hjemmet for å redusere behovet for tiltak utenfor hjemmet.

Andøy kommune har også forholdsvis mange brukere i kategorien for "ressurskrevende tjenester". Gjennom en refusjonsordning er staten med på å dekke en andel av kommunens utgifter her. Kommunene opplever imidlertid at denne refusjonsordningen stadig blir dårligere, slik at kommunene må dekke en større andel av utgiftene knyttet til disse tjenestene. Dette medfører at nettoutgifter for disse tjenestene øker også for Andøy.

I tillegg til utgifter knyttet direkte til drift/levering av tjenester, øker kommunens samlede utgifter til pensjonsordningen. Dette gjelder spesielt kostnader knyttet til tidligere års premieavvik.

Årlige låneopptak som er større enn det som årlig tilbakebetales på tidligere låneopptak, medfører at kommunens samlede utgifter til renter og avdrag på lån øker.

Økonomiplanens store investeringer, med tilhørende store låneopptak, gjør at kommunens utgifter til renter og avdrag på lån øker betydelig i økonomiplanperioden.

Andøy kommune har liten eller ingen økonomisk handlefrihet. Slik situasjonen er nå, må en hver ny utfordring løses innenfor de rammer vi har. Det betyr at nye behov/nye oppgaver må løses med å omprioritere. Med så stramme økonomiske rammer som Andøy kommune har, vil en omprioritering (til nye oppgaver) bety at noe av det vi gjør i dag må reduseres/kuttes. Selv uten nye utfordringer som må løses, er det nødvendig å fortsette å jobbe med endringer som bidrar til utgiftsreduksjoner.

Sammendrag/økonomiske oversikter:

Rådmannens forslag til økonomiplan for perioden 2016 – 2019 innebærer at:

1. Frie inntekter (tall i hele 1000 kroner)

	2016	2017	2018	2019
Sum frie disponible inntekter, satt til	324 745	34 745	329 745	329 745

2. Netto driftsramme fordeles slik i økonomiplanperioden (tall i hele 1000 kroner):

	2016	2017	2018	2019
Politisk og kontroll	3 991	3 991	3 991	3 991
Rådmann og stab	28 913	28 672	28 572	28 572
Støttefunksjon	11 886	12 188	12 188	12 188
Andenes skole	29 193	28 676	27 676	26 426
Risøyhamn skole	12 245	12 245	11 995	11 495
Barnehage	31 676	30 461	30 238	30 786
Kultur og informasjon	7 420	7 420	7 420	7 420
Helse- og familie	17 271	17 324	17 324	17 324
NAV	20 229	20 129	19 929	19 573
Pleie og omsorg	89 680	85 961	83 961	82 961
Teknisk	31 193	30 848	30 748	30 628
Religiøse formål	2 980	2 880	2 880	2 880
Kap 7 – 9	-286 679	-280 898	-277 025	-274 346

3. Andøy kommunes andel til interkommunale virksomheter settes til kr 13.598.900,-.

4. Overføring til Andøy Kirkelige Fellesråd settes til kr 2 664 000,-.

5. Fastsettelse av kommunale priser (se egen prisliste).

6. Investeringer (tall i 1000 kroner)

Tiltak	2016	2017	2018	2019
Formidlingslån Husbanken	5 000	5 000	5 000	5 000
Investeringer vann	3 000	3 000	3 000	0
Vannforsyning Hinnøya	0	10 000	10 000	6 500
Gravemaskin	0	1 000	0	0
Asfaltering	2 000	2 000	2 000	0
Risøyhamn skole	43 750	68 750	25 000	0
Sykehjem	1 200	18 000	18 000	0
ENØK-tiltak kommunale bygg		2 000	2 000	0
Oppgradering lekeplasser bhg	375	0	0	0
Helse og familie – nytt journalsystem	250	30	30	30
Ny bil Andøy Arbeidssenter	562	0	0	0
Ny ovn kjøkken Andenes helsesenter	150	0	0	0
Pleie og omsorg – velferdsteknologi	625	0	0	0
Oppgradering Agresso	350	0	0	0
Avlastningsbolig, ombygging barnehage	2 000	0	0	0
Rådhuset, ombygging publikumssenter	726	0	0	0
Landbrukslån	100	100	100	100
Sum	60 088	109 880	65 130	15 010

7. Låneopptak – prioritering (tall i hele 1000 kroner)

Tiltak	2016	2017	2018	2019
1. Formidlingslån				
Formidlingslån fra Husbanken	5 000	5 000	5 000	5 000
2. Selvkost				
Investeringer Vann	3 000	3 000	3 000	0
Gravemaskin	0	1 000	0	0
Vannforsyning Hinnøya	0	10 000	10 000	6 500
3. Enøk-tiltak				
ENØK-tiltak kommunale bygg	0	1 600	1 600	0
4. Nye bygg				
Risøyhamn skole	35 000	55 000	20 000	0
Sykehjem	1 000	15 000	15 000	0
5. Andre investeringer				
Oppgradering Agresso	350	0	0	0
Nytt journalsystem legetjenesten	200	0	0	0
Ny ovn kjøkken kjøkken AH	120	0	0	0
Flere trygghetsalarmer, velferdsteknologi	500	0	0	0
Ny bil til Andøy Arbeidssenter	563	0	0	0
Oppgradering lekeplasser	300	0	0	0
Ombygging Publikumssenter Rådhuset	581	0	0	0
Ombygging Avlastn.bolig til barnehage	1 600	0	0	0
Asfaltering	1 600	1 600	1 600	0
Brannbil	0	0	0	2 800
Sum	49 814	92 200	56 200	14 300

Andøy kommune viderefører et likviditetslån på inntil 50 mill, jfr. hovedbankavtalen.

8. Eiendomsskatt

Eiendomsskatten videreføres med 7 %.

For boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) som ikke benyttes til næringsvirksomhet, skal det være et bunnfradrag på kr 0.- av takstverdi.

Rådmannens forslag til økonomiplan inneholder omfattende forslag til reduksjonstiltak (pkt 4). Forutsatt at vi klarer å gjennomføre de tiltakene som blir vedtatt, vil det fortsatt ligge en relativt stor usikkerhet i om inntektene knyttet til etablering av vindkraft. Dette er grunnen til at det vurderes som avgjørende å sikre tilstrekkelig avsetning til disposisjonsfond i andre halvdel av økonomiplanperioden. Usikkerheten i første halvdel av perioden ligger i om avsetningen til disposisjonsfond vil være tilstrekkelig til å dekke opp underskuddet som vil komme i 2015.

1. Status

1.1. Økonomi

Regnskapet for 2014 ble gjort opp med et underskudd på 2,1 mill kr, som ble dekket inn av midler fra disposisjonsfond i kommunestyrets behandling av regnskapet i juni 2015. Den ordinære driften hadde et totalt merforbruk på 15,3 mill kroner.

Enhetene med klart størst merforbruk var enhetene i pleie og omsorg og NAV. Årsakene var i hovedsak generelt merforbruk på lønnsposter, at vedtatte rammereduksjoner ikke ble fulgt opp med konkrete tiltak og økte utbetalinger til sosialhjelp.

Oversikt over netto driftsresultat og netto driftsresultat korrigert for mva kompensasjon fra investeringer og premieavvik de siste tre årene (tall i hele tusen):

	2012	2013	2014
Netto driftsresultat (- = positivt resultat)	-782	884	2 647
Mva- kompensasjon fra investeringer	1 395	371	0
Premieavvik	13 623	8 397	2 579
Tilbakeført premieavvik	-2 775	-4 994	-5 531
Nto dr.resultat korrigert for mva komp og premieavvik	11 371	4 658	-305

Premieavvik er differansen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad som er regnskapsført i driftsregnskapet. I 2014 ble det tilbakeført mer (2,9 mill) enn det som ble inntektsført i nytt premieavvik.

Forklaringen på at regnskapet for 2014 endte med betydelig lavere underskudd enn merforbruket på enhetene, er i hovedsak:

- strøket overføring til investeringsregnskapet
- strøket avsetning til disposisjonsfondet
- merinntekt/mindreutgift på finansposter (renter mv)
- merinntekt rammetilskudd og flyktningetilskudd

Siste avviksrappport for 2015 viser et merforbruk på drift på ca. 12,5 mill kr. Dette vil føre til at det blir et underskudd i 2015.

Inntekter/utgifter

I perioden fra 2011 til 2014 økte kommunens driftsinntekter med 39,2 mill kroner (10,7%). I samme periode økte driftsutgiftene med 54,5 mill kroner (15,4%).

For 2016 er brutto driftsinntekter budsjettet med 392 mill kroner, frie inntekter utgjør 325 mill kroner.

De viktigste rammene for kommunens budsjett fastsettes i statsbudsjettet gjennom tildeling av rammetilskudd. I tillegg inngår kommunens skatteinntekt, eiendomsskatt og integreringstilskudd i beløpet "frie inntekter". Disse inntektene kan disponeres fritt innenfor rammen av lover og regelverk og gir rom for lokal tilpasning.

Andre inntekter er:

Øremerkede tilskudd må benyttes i tråd med formålet som er gitt for bevilgningen.

Gebyrinntekt er kommunale avgifter og egenbetaling for tjenester som leveres av kommunen.

Lånegjeld

Andøy kommune hadde pr 31.12.2014 en lånegjeld på ca 282 mill kroner. Ca 65 % av lånebeløpet har lånevilkår med flytende rente. Resten av lånegjelden har fast rente.

	And 2014	Land 2014	Nordl. 2014
Netto lånegjeld pr innbygger	43 382	54 588	57 927

Tall i hele 1000 kroner

Oversikten viser at Andøy har relativ lav lånegjeld pr innbygger, noe som innebærer at en større andel av inntektene disponeres til drift av tjenester/gir mulighet for større omfang på tjenestene.

Regnskapsføring av pensjon

Summen av medlemsinnskudd (arbeidstakers andel) og den andelen arbeidsgiver skal betale av lønnsutbetalingene tilsvarer den totale pensjonspremien som kommunen betaler til pensjonsforsikringsselskapene for det aktuelle året.

I driftsregnskapet utgiftsføres imidlertid det beløpet som pensjonsforsikringsselskapene beregner (ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering) som årets pensjonskostnad for Andøy. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad kalles *premieavvik* og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet og balanseføres.

Etter bestemmelsene i Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner, er det gitt anledning til at forskjellen mellom innbetalt premie og beregnet kostnad – i perioden 2003 til 2010 – skal kunne føres i regnskapet over de neste 15 år. Fra og med 2011 er regelen endret slik at premieavvik som oppstår fra og med 2011 kan føres i regnskapet over de neste 10 år. Fra 2015 skal premieavvik regnskapsføres over 7 år. I driftsbudsjettet for 2016 er det budsjettet å tilbakeføre (utgiftsføre) premieavvik med 8,5 mill kroner. Dette er i hht. beregninger fra pensjonsselskapene.

For Andøy har vi gjennom de årene vi har hatt denne ordningen betalt mer i premie enn hva som har vært beregnet som pensjonskostnad. Pr 31.12.14 er differansen mellom innbetalt premie og utgiftsført pensjonskostnad på 46,8 mill kroner (+ arbeidsgiveravgift på dette). På grunn av at det er den beregnede kostnaden, og ikke det vi faktisk har betalt som føres i regnskapet, har dette over år gitt et positivt premieavvik. Et positivt premieavvik inntektsføres i driftsregnskapet det året premieavviket oppstår, og balanseføres som "fordring" på pensjonsordningen. I de påfølgende hhv. 15, 10 og 7 år må akkumulert premieavvik kostnadsføres i driftsregnskapet.

Premieavvik for perioden 2002 – 2014:

År	Premieavvik	Tilbakeført	Gjenstående
2002	-3 599 674	0	-3 599 674
2003	-8 266 115	236 141	-11 586 603
2004	-4 455 783	391 140	-15 651 246
2005	-2 146 869	1 046 286	-16 751 829
2006	-7 886 084	1 040 323	-23 597 590
2007	-1 562 778	1 570 753	-23 589 615
2008	-1 585 109	1 570 222	-23 604 502
2009	-10 954 817	1 343 363	-33 215 956
2010	-7 733 672	2 056 706	-38 892 922
2011	-3 315 065	4 971 812	-37 236 175
2012	-12 964 602	2 639 908	-47 560 869

2013	-7 800 760	5 562 201	-49 799 428
2014	-2 578 819	5 531 412	-46 846 835

I tillegg til at et stort akkumulert premieavvik gir oss store kostnader i årene som kommer, er et så stort premieavvik som det Andøy kommune har, også ei stor likviditetsmessig belastning (da dette er betalt).

Konsekvensjustert budsjett og handlingsrom

Skal vedtatt drift pr 2015 videreføres i økonomiplanperioden kreves det fra ca 8 til 21 mill kroner mer i inntekt enn det som disponeres i 2016. Dette viser at driftsutgiftene vil bli større enn tilgjengelige inntekter om det ikke iverksettes ytterligere reduksjonstiltak fra 2016.

Bruker vi Kostra-data til å sammenligne driftsutgiftene med landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Nordland, ser vi at på flere tjenestoområder har Andøy større driftsutgifter enn for eksempel landsgjennomsnittet. Et driftsnivå på samme nivå som landsgjennomsnittet, ville gitt oss lavere driftsutgifter.

Korrigert netto driftsresultat

For økonomiplanperioden er det budsjettet med at driften skal ha følgende netto driftsresultat.

– tall i hele 1000 kroner

	R 2013	R 2014	B 2015	Ø 2016	Ø 2017	Ø 2018	Ø 2019
Netto driftsresultat	884	2 647	- 3 986	-440	-3 096	-5 543	-3 896
Mva.komp fra investeringer	371	0					
Premieavvik	8 397	2 579					
Tilbakeført premieavvik	-4 994	-5 531					
Avsetning til bundne fond	1 272	1 628					
Bruk av bundne fond	-1 665	-1 945	-1 763	-1 763	-1 763	-1 763	-1 763
Korrigert driftsresultat	4 265	-622	-5 749	-2 203	-4 859	-7 306	-5 659

Tabellen viser at det er budsjettet med positivt netto driftsresultat for samtlige år i økonomiplanperioden 2016 – 2019. Størstedelen av korrigert driftsresultat avsettes til fond.

Utvikling i lånegjeld

Størrelsen på lånegjelden påvirker omfanget av tjenestene som ytes.

– tall i hele 1000 kr

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lånegjeld pr 01.01.	259 551	263 748	281 698	297 768	328 582	400 031	430 749
Nye lån	19 540	33 045	34 170	49 814	92 200	56 200	14 300
Avdrag	-14 616	-15 095	-18 100	-19 000	-20 751	-25 482	-29 213
Lånegjeld pr 31.12.	264 475	281 698	297 768	328 582	400 031	430 749	415 836
Utlån	-28 629	-33 721	-34 000	-34 000	-34 000	-34 000	-34 000
Ubrukte lånemidler	-30 020	-37 880	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000
Netto lånegjeld	205 826	210 097	226 768	257 582	329 031	359 749	344 836
Lånegjeld pr innbygger	41 444	42 019	45 354	51 516	65 806	71 950	68 967
Sum driftsinntekter	395 990	405 984	380 496	391 600	395 166	395 166	395 166
Netto lånegjeld i % av driftsinnt	52,0 %	51,8 %	59,6 %	65,8 %	83,3 %	91,0 %	87,3 %

Tabellen viser hvordan lånegjelden utvikler seg i økonomiplanperioden, totalt, pr innbygger og i % av driftsinntektene. Lånegjelda øker kraftig i denne økonomiplanperioden (fram til 2018).

Å øke lånegjelden med mer enn det som betales i årlige avdrag, innebærer at større deler av netto driftsinntekt må disponeres til avdrag og renter på lån.

I vedtatt årsbudsjett/økonomiplan, tas det i 2016 opp nye lån med til sammen kr 49.814.000. Det legges til grunn at låneopptaket skjer i siste halvår 2016, noe som innebærer at det betales lite renter og ingen avdrag på de nye lånene i 2016.

Avdrag på lån øker fra 19 mill kroner i 2016 til 29 mill kroner i 2019.

Som nevnt foran har 65 % av kommunens lånegjeld - før nye lån opptas utgjør dette ca 180 mill kroner – lånevilkår flytende rente. Hvis renteutgiften på denne låneportefølje øker med 1 prosentpoeng, vil årlige renteutgifter øke med ca 1,8 mill kroner.

1. 2. Demografi

Faktisk folketall pr 01.01. for 2013, 2014 og 2015 samt prognose for perioden 2015 – 2030 (SSB – middels nasjonal vekst):

Aldersgruppe	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2022	2024	2026	2030
0-5 år	298	291	275	282	292	296	302	310	315	316	306
6-15 år	600	591	578	567	554	550	554	554	546	544	566
16-19 år	292	299	284	278	272	251	225	219	236	242	216
20 - 66 år	2900	2 825	2830	2 873	2 850	2 852	2 837	2 788	2 737	2 731	2 679
67 - 79 år	621	674	706	714	746	761	773	808	828	796	759
80 år+	321	312	316	321	310	318	336	329	356	385	467
Folketall 01.01.	5 032	4 993	4 991	5 030	5 024	5 028	5 027	5 008	5 018	5 014	4 993

Prognosen viser liten endring i totalt folketall i perioden 2015 – 2018. Prognosen viser at:

- ✓ aldersgruppene 6 – 15 år og 16 – 19 år reduseres
- ✓ også reduksjon i aldersgruppen 20 – 66 år i perioden
- ✓ aldersgruppen 67 – 79 år øker noe i perioden. En økning i denne gruppen, kan medføre større etterspørsel etter pleie- og omsorgstjenester.
- ✓ aldergruppen 80 år og eldre vil være stabil på ca 320 innbyggere i perioden. Ifølge prognosen vil imidlertid antall innbyggere i denne gruppen øke betydelig fra 2022. For 2030 er prognosen 467 innbyggere i denne gruppen, en økning på ca 50 % fra 2014.

Et stabilt innbyggertall på rundt 5000 innbyggere i hele perioden og relativt små demografiske endringer, vil gi marginale endringer i rammetilskuddet. Det er imidlertid en forutsetning at samlet antall innbyggere ikke reduseres vesentlig. En relativ endring i forhold til utviklingen i landet, vil imidlertid kunne påvirke det økonomiske grunnlaget for Andøy.

1.3. Helsetilstanden i befolkningen

Helsetjenester av høy kvalitet er viktig for å oppnå god helse, men utviklingen i andre sektorer og bedringer i velferden har sannsynligvis hatt større betydning for at befolkningen i Norge og i Andøy har oppnådd en betydelig forbedring i helse og levealder.

Velstandsøkningen har vært nødvendig for å bedre befolkningens helse, samtidig som en frisk og arbeidsfør befolkning har vært en forutsetning for økonomisk utvikling. I dag utfordres Andøy som landet for øvrig av en nasjonal trend med sykdommer som i mange tilfeller er knyttet til livsstil, til hva vi spiser og drikker og til fysisk aktivitet. Dette er helseutfordringer som ikke løses med økt kapasitet og økt kvalitet i behandlingstilbudet, men gjennom helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid. Her antas folkehelsearbeidet i Andøy å kunne gi effekt.

Folkehelseprofilen for Andøy i 2014 viste bl.a.:

- Plager og lidelser knyttet til muskel- og skjelettsystemet er mer utbredt enn landet som helhet
- Psykiske symptomer og lidelser øker, men ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet
- Hjerte- karsykdommer er mer utbredt i Andøy enn i landet som helhet
- Diabetes type 2 høyere enn landsgjennomsnittet
- Frafall fra videregående skole er høyere enn i landet som helhet
- Andelen med videregående skole eller høyere utdanning er lavere enn landsgjennomsnittet
- Andelen eldre over 80 år er høyere enn landet som helhet.

Diagnoser for kreft er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

2. Mål

2.1. Hovedutfordringer i økonomiplanperioden:

1. Skape forståelse for at aktivitetene i enhetene må være tilpasset budsjettammen, og motivere til nytenking.
2. Netto driftsresultat skal utgjøre 1,75 % av driftsinntektene innen utgangen av økonomiplanperioden
3. Videreføre omstilling i pleie og omsorg
4. Forbedre integreringsarbeidet for bosatte flyktninger
5. Sikre fokus på forebyggende arbeid gjennom samarbeid på tvers av fag/enheter
6. Tilrettelegge for positiv samfunnsutvikling (stabilisere eller øke folketallet)
7. Legge til rette for frivillig innsats som supplement til det offentlige hjelpeapparatet
8. Gi tydelig og korrekt informasjon til kommunens innbyggere
9. Fortsatt fokus på nærværet
10. Rekruttere og beholde fagkompetanse

2.1. 1. Skape forståelse for at aktivitetene i enhetene må være tilpasset budsjettammen

Resultatet for 2014 og avviksrapportering for 2015 viser at driften i flere av enhetene har større omfang enn det som er planlagt/budsjettet. Dette viser at reduksjoner i driften må gjennomføres.

Det må jobbes med holdninger, motiveres til nytenking og skapes en organisasjonskultur der alle tar ansvar for å bidra til å tilpasse driften til vedtatte økonomiske rammer. Samlet sett må det være et mål å sørge for at det skapes mest mulig velferd for pengene som brukes til drift.

Det vil alltid være krevende å jobbe med endringer og justere ned forventninger. Vi har likevel et godt utgangspunkt, i at vi på de fleste områder leverer gode tjenester (scorer jevnt over høyt på de fleste brukerundersøkelser).

2.1.2. Netto driftsresultat – økt handlefrihet

Kommunal- og regionaldepartementet legger til grunn at kommunene bør budsjettere med et netto driftsresultat som tilsvarer 1/3 av driftsinntektene. For Andøy vil dette si at netto driftsresultat bør være på nesten 7 mill kroner. Gjennom denne økonomiplanen vil netto driftsresultat være lavere enn anbefalt nivå. Driftsresultatet er imidlertid positivt, og gir ei viss fondsavsetning for hvert av årene. For årene 2016 – 2019 varierer de årlige fondsavsetningene fra 2,2 mill kr til 7,3 mill kroner. Gjennom fondsavsetninger vil kommunen bygge opp en økonomisk buffer som kan møte fremtidige uforutsette behov eller benyttes som egenandel i investeringsprosjekter. Dette gir kommunen større økonomisk handlefrihet/handlingsrom.

2.1.3. Videreføre omstilling i pleie og omsorg

I budsjett 2014 og i økonomiplan 2015 – 2018 ble det vedtatt at utgiftene til pleie og omsorg skulle reduseres betydelig.

Det er gjennomført flere tiltak de siste årene som har bidratt til at netto driftsutgifter til pleie og omsorg (pr innbygger) i Andøy nå ikke ligger så langt over snittet i Nordland som for noen år tilbake. Vedtatt helse og sosialplan, rapport fra RO-senteret og nylig gjennomført lederopplæring i den nye enheten pleie og omsorg, vil utgjøre grunnlaget for videre arbeid med omstilling.

2.1.4. Forbedre integreringsarbeidet for bosatte flyktninger

Det er avdekket et tydelig behov for forbedring av arbeidet med integrering av bosatte flyktninger i Andøy, spesielt med tanke på styrking av introduksjonsprogrammet. Det er gjennom 2015 igangsatt flere tiltak som skal bidra til dette. I budsjettregulering III-2015 foreslås blant annet styrking av flyktningetjenesten og tiltak i andre enheter. Denne styrkingen videreføres i 2016.

2.1.5 Sikre fokus på forebyggende arbeid gjennom samarbeid på tvers av fag/enheter

Andøy kommune har en vedtatt handlingsplan for folkehelseiltak 2014 – 2016. Det er også inngått en samarbeidsavtale mellom Andøy kommune og Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeid. Andøy kommune må følge opp planen og avtalen i forhold til de overordnede mål, resultatområder og resultatmål som kommunen har "forpliktet" seg til her. Innen 2015 skal det være organisert og igangsatt et tverrsektorielt ungdomsprosjekt som ivaretar de behov ungdommen har. Videre skal kommunen innen utgangen av 2015 ha utarbeidet oversikt over helsetilstand og positive og negative påvirkningsfaktorer for helse.

Vedtatt handlingsplan for folkehelseiltak 2014-2016 og samarbeidsavtalen med Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeid krever oppfølging i form av konkrete tiltak. Oppfølging er videre avhengig av samarbeid på tvers av fag og enheter.

God samhandling på tvers av fagområder/enheter er avgjørende i forebyggende arbeid generelt og i forhold til ulike brukergrupper.

2.1.6. Tilrettelegge for positiv samfunnsutvikling/stabilisere eller øke folketallet

Andøy kommune har et variert næringsliv. Arbeidsledigheten er fortsatt lav, selv om den har økt noe det siste året. Det er fremdeles en stor utfordring å rekruttere nødvendig arbeidskraft til flere næringer. For eksempel er det utenlandsk arbeidskraft (formidlet gjennom vikarbyrå)

som i stor grad bemanner fiskeindustrien. Det samme er tilfellet for bygge- og anleggsnæringen.

At utenlandsk vikar-arbeidskraft formidles gjennom vikarbyrå innebærer at disse arbeidstakerne ikke bosetter seg i Andøy. Disse teller ikke når rammetilskuddet/innbyggertilskuddet fordeles, og det er kun i unntakstilfeller at disse arbeidstakerne har Andøy som skattekommune.

I Nasjonal Transportplan for perioden 2014 – 2023 ligger det inne en bevilgning til Andenes Havn på 510 mill kroner. Kommunen har også fått tilsagn om et tilskudd på 14,7 mill kroner i tilskudd til prosjektet utdyping av Vestre havn (Andenes), et prosjekt til 35 mill kroner (ekskl. mva). Dette er bevilgninger som indikerer at det vil bli stor aktivitet og mange arbeidsoppgaver som skal utføres i tilknytning til Andenes Havn i økonomiplanperioden.

Fra 2009 har folketallet i kommunen stabilisert seg på rundt ca 5 000 innbyggere. Dette skyldes i hovedsak at antall innflyttere er høyere enn antall utflyttere. Vi ser imidlertid at det er den yngste delen av befolkningen som vil reduseres og at gruppa over 67 år som vil øke om det ikke iverksettes tiltak som kan endre denne utviklingen.

Å stabilisere eller øke folketallet er viktig i forhold offentlig og privat tjenestetilbud i kommunen, også i forhold til det behovet offentlig og privat sektor har for arbeidskraft.

I 2010 ble det utarbeidet en prosessplan for prosjektet Tilflytting Andøy. Dette arbeidet har bidratt til at vi i 2013 fikk bevilget tilskudd fra Nordland fylkeskommune og Kommunaldepartementet med hhv kr 600 000.- og kr 1 500 000.- til prosjektet "Sysselsetting som metode for befolkningsutvikling", et 3-årig prosjekt, der målet er at:

1. Næringslivet skal gis mulighet til å rekruttere lokal arbeidskraft
2. Flest mulig av bosatte flyktninger eller andre tilflyttere blir boende i Andøy og kan forsørge seg gjennom inntektsgivende arbeid

Kommunens egenandel i prosjektet er på 4,5 mill kroner. Prosjektet startet i 2013 og avsluttes i 2016.

2.1.7. Legge til rette for frivillig innsats som supplement til det offentlige hjelpeapparatet
Frivilligsentral ble opprettet i Andøy i 2014, etter initiativ fra og med tilskudd fra Andøy kommune. Målet er å legge til rette for lokalt engasjement og skape gode vilkår for frivillig innsats lokalt. Tjenester som ytes fra frivilligsentralen skal ikke erstatte det offentlige hjelpeapparatet, men være et supplement og en støttefunksjon som først og fremst ivaretar de friske ressurser hos enkeltmennesker.

2.1.8 Gi tydelig og korrekt informasjon til kommunens innbyggere

Informasjon om kommunens tjenester skal være lett tilgjengelig for kommunens brukere. Kommunens hjemmeside skal være lett å finne fram i. Alle enheter skal påse at informasjon om type tjenester, priser, skjemaer, telefonnummer og åpningstider skal være korrekt til en hver tid. Forventningene til de kommunale tjenestene er på flere områder høyere enn det som er mulig å innfri. Tydelig informasjon kan bidra til å justere forventningene.

2.1.9. Fortsatt fokus på nærværet

Vi har hatt en positiv utvikling av nærværet de siste tre årene, men med en liten nedgang i 2014. Det er nødvendig å fortsatt holde fokus på nærværarbeid som en viktig lederoppgave i

årene framover. Målet må være ytterligere økt nærvær, da det vil ha positiv effekt både på økonomi og for brukere av kommunale tjenester.

I økonomiplanperioden er målet for alle enheter å ha et nærvær på mellom 93 og 96%.

2.1.10. Rekruttere og beholde fagkompetanse

Kommunens kompetanseplan og rekruttering til ledige stillinger skal sikre at kommunen til enhver tid har nødvendig kompetanse. I tillegg til å ha oversikt over hva kommunen har behov for av kompetanse, er det nødvendig med ulike typer tiltak for å sikre at vi har denne kompetansen. Her er det nødvendig med økonomiske midler/tiltak til faglig oppdatering og utvikling gjennom kurs og seminarer, stipendordninger (til grunnutdanning), og støtteordninger i forbindelse med videreutdanning. I tillegg er Andøy kommune aktiv på lærlingeordningen (har p.t. 12 lærlinger/lærekandidater). Seniortiltak har også betydning for å beholde kompetanse.

Vi ser at innsatsen for å rekruttere og beholde kompetanse har effekt. Vi har den senere tid fått utdannet kreftsykepleier (2 stk) og diabetssykepleier. Også for ansettelse av lærere og førskolelærere har støtteordningene hatt effekt. Det er derfor viktig at det videreføres tilstrekkelig med midler på dette området. I 2015 er midlene til kompetansetiltak redusert til et minimum, og dette nivået er videreført i 2016.

2.2. Resultat- og kvalitetsmål

Fra 2012 ble kommunens styringssystem utvidet med resultat- og kvalitetsmål. Enhetene ble da pålagt – i tillegg til budsjett/regnskap - å rapportere på måloppnåelse. Dette gjør det mulig å vurdere resultatoppnåelse i forhold til fastsatte mål. I tillegg er det mulig å vurdere kvaliteten på tjenestene og ta stilling til hva som er ønsket kvalitet. Økonomistyring blir ikke mindre viktig, men resultatoppnåelsen vil synliggjøres fra flere sider.

Måleområder:

- Brukerperspektivet: opplevd og målt kvalitet
- Medarbeiderperspektivet: opplevd og målt kvalitet
- Økonomi: Målt kvalitet

Målene er formulert i dialog med enhetslederne. Det er lagt vekt at målene skal si noe viktig om kvaliteten på tjenestene – og ønsket resultat må beskrives i form av tall. Måloppnåelse måles gjennom brukerundersøkelser, medarbeiderundersøkelser, KOSTRA-data, nasjonale prøver, elevundersøkelser. Det er utarbeidet dokumentasjon over målemetoder og datakilder.

Med symbolet $\geq L$ menes "større eller likt landsgjennomsnitt"

Med symbolet $\leq L$ menes "mindre eller likt landsgjennomsnitt"

Med symbolet $=L$ menes "som landsgjennomsnitt"

Tallet i kolonnen 2014 angir endelig resultat fra brukerundersøkelser, KOSTRA-data, elevundersøkelser, nasjonale prøver, egne data, data fra regnskap eller årsrapport (resultat fra brukerundersøkelser er for noen enheter fra 2013).

Tallene i kolonnen Mål 2016 og 2017-2019 angir enten landsgjennomsnitt (hentet fra Bedrekommune.no eller KOSTRA), eller egne mål.

2.2.1. BARNEHAGER

MÅLEOMRÅDER	STATUS	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2014	2016	2017 – 19
Opplevd kvalitet:			
1. Samlet sett skal snitt på indikatorer for fysisk miljø være	4,5	≥L 4,9	≥L 4,9
2. I hvor stor grad synes du personalet behandler deg med respekt?	5,4	≥L 5,4	≥L 5,4
3. I hvor stor grad er du fornøyd med informasjon om hvordan ditt barn har det?	4,5	≥L 4,5	≥L 4,5
Målt kvalitet:			
4. Andel styrere og ped.ledere med godkjent førskolelærerutdanning	48,1 %	60 %	65 %
5. Andel assistenter med førskolelærerutdanning, fagutdanning eller annen ped.utdanning	20,6 %	25 %	30 %
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	2013		
1. Nærvær i % (2014)	91,95 %	93 %	94 %
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	3,2	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	5,1	≥L 5,1	≥L 5,2
4. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør?	4,2	≥L 4,5	≥L 4,8
ØKONOMI	2014		
1. Prosentvis avvik mellom budsjett og regnskap	+7,01 %	0	0

2.2.2. GRUNNSKOLEN

MÅLEOMRÅDER	STATUS	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2014	2016	2017 – 19
Opplevd kvalitet:			
1. Under landsgjennomsnitt for opplevd mobbing, 7. årstr	1,7	=L 1,4	≤L 1,4
2. Under landsgjennomsnitt for opplevd mobbing, 10.årstr	1,4	=L 1,4	=L 1,4
3. Elevenes opplevelse av fysisk arbeidsmiljø i skolehyggene, 7. årstrinn	2,8	≥L 3,2	≥L 3,2
4. Elevenes opplevelse av fysisk arbeidsmiljø i skolehyggene, 10. årstrinn	2,8	≥L 2,7	≥L 2,7
Målt kvalitet:			
5. Gjennomsnittlig fordeling av leseferdighet for 5. årstrinn i grunnskolen, andel av elever:			
• Mestringsnivå 1	32,0	25	20
• Mestringsnivå 2	50,0	50	50
• Mestringsnivå 3	18,0	25	30
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	2013		
1. Nærvær i % (2014)	A:91,1% R:87,6%	93 %	94 %
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	4,1	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	4,3	≥L 4,7	≥L 4,7
4. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør	3,8	≥L 4,2	≥L 4,5
ØKONOMI	2014		
1. Prosentvis avvik mellom budsjett og regnskap	A:+1,1% R:-4,5%	0	0

2.2.3. KULTUR OG INFORMASJON

MÅLEOMRÅDER	STATUS	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2014	2016	2017 -19
1. Utlånet ved Andøy folkebibliotek (hovedbibliotek + bokbuss) skal være på samme nivå som gjennomsnittsutlånet for Nordland fylke	4,5	≥N 4,7	≥ N 4,7
2. Besøkstallet ved Andøy folkebibliotek (hovedbibliotek + bokbuss) skal være på samme nivå som gjennomsnittstall for Nordland	6,4	≥N 6	≥N 6
3. Andelen elever som får et tilbud i kulturskolen		≥N 22%	≥N 22%
4. Kommunens Facebookside skal ha en gjennomsnittlig rekkevidde for sine innlegg på (antall som leser innlegget)		≥N 2000	≥N 2000
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	2013		
1. Nærvær i % (2014)	93,6 %	93 %	94 %
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	4,1	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	5,0	≥L 4,7	≥L 4,7
4. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør	4,9	≥L 4,3	≥L 4,3
ØKONOMI	2014		
Prosentvis avvik mellom budsjett og regnskap	-3,4 %	0	0

2.2.4. HELSE- OG FAMILIE

MÅLEOMRÅDER	STATUS	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2014	2016	2017 -19
1. Hvor fornøyd er du med tjenestene du mottar fra fysioterapitjenesten?	5,5	≥L 5,3	≥L 5,3
2. Hvor fornøyd er du med tilgjengelighet og fysisk miljø på helsestasjonen?	5,5	≥L 5,3	≥L 5,3
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	2013		
1. Nærvær i % (2014)	96 %	92 %	92 %
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	3,5	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	4,8	≥L 4,7	≥L 4,7
4. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør	4,8	≥L 4,2	≥L 4,2
ØKONOMI	2014		
1. Prosentvis avvik mellom budsjett og regnskap	+ 0,35 %	0	0

2.2.5. NAV

MÅLEOMRÅDER	STATUS	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2014	2016	2017-19
1. Andel sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 18 -24 år	9,2	8	6
2. Gjennomsnittlig stønadsperiode for sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 18 – 24 år	3,6 mnd	3 mnd	2,5 mnd
3. Andel sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 20-66 år	6,4	5	4
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	2013		
1. Nærvær i % (2014)	97,32 %	96 %	96 %
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	4,8	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	4,0	≥L 4,7	≥L 4,7
4. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør	5,0	≥L 4,2	≥L 4,2
ØKONOMI	2014		
1. Prosentvis avvik mellom budsjett og regnskap	+56,5%	0	0

2.2.6 PLEIE OG OMSORG

MÅLEOMRÅDER	STATUS	MÅL	
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	2013	2016	2017-19
Hjemmetjenesten:			
1. Nærvær i % (2014)	89 %	92 %	93 %
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	3,2	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	4,3	≥L 4,7	≥L 4,7
4. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør	4,8	≥L 4,2	≥L 4,2
Sykehjem:			
1. Nærvær i % (2014)	91,7%	92%	93%
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	2,9	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	4,7	≥L 4,7	≥L 4,7
4. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør?	3,8	≥L 4,2	≥L 4,2
Miljøarbeidertjenesten:			
5. Nærvær i % (2014)	89,5%	92%	93%
6. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	4,1	≥L 4,0	≥L 4,0
7. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	4,5	≥L 4,7	≥L 4,7
8. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør?	3,3	≥L 4,2	≥L 4,2
ØKONOMI	2014		
1. Prosentvis avvik mellom budsjett og regnskap	+10,98%	0	0

2.2.9 TEKNISK

MÅLEOMRÅDER	STATUS	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET (byggesak og drift av bygg)	2013	2016	2017 -19
Opplevd kvalitet:			
1. Hvor fornøyd er du med saksbehandlingstiden?	5,1	≥L 4,0	≥L 4,0
2. I hvor stor grad synes du byggesakskontoret behandler deg med høflighet og respekt?	5,5	≥L 4,7	≥L 4,7
3. I hvor stor grad stoler du på at dine rettigheter som bruker blir ivaretatt?	5,1	≥L 4,3	≥L 4,3
4. Opplever du at det er fysisk trygt på arbeidsplassen din?	4,5	≥L 4,8	≥L 4,8
5. I hvilken grad er du fornøyd med de fysiske arbeidsforholdene på jobben din?	3,6	≥L 4,2	≥L 4,2
Målt kvalitet:			
6. Andel utstedte målebrev siste år pr 1000 eiendommer i kommunen		≥L 9	≥L 9
7. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker		14 dg	14 dg
8. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for kartforretninger		≤L71dg	≤L71dg
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	2013		
Teknisk drift:			
1. Nærvær i % (2014)	97,4 %	97 %	97 %
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	3,2	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	5,0	≥L 4,7	≥L 4,7
4. I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør	2,8	≥L 4,2	≥L 4,2
Tekniske tjenester:			
1. Nærvær i % (2014)	92,1%	94%	95%
2. Er du fornøyd med standarden på arbeidslokalene dine?	4,0	≥L 4,0	≥L 4,0
3. I hvilken grad tror du at brukerne er fornøyd med tjenestene fra din arbeidsplass?	4,2	≥L 4,7	≥L 4,7
I hvilken grad opplever du at nærmeste leder gir deg tilstrekkelig tilbakemelding på den jobben du gjør	4,0	≥L 4,2	≥L 4,2
ØKONOMI	2014		
1. Prosentvis avvik mellom budsjett og regnskap	- 2,84%	0	0

3. Tiltak i økonomiplanperioden

3.1. Planoppgaver

Andøy kommune har manglet det overordnede styringsverktøyet som kommuneplanens samfunnsdel skal være. Arbeidet med arealplanen er imidlertid ferdig, og det er utarbeidet planprogram for arbeidet med samfunnsdelen. Arbeidet med samfunnsdelen er stoppet opp.

Kommunens planstrategi for perioden 2012 – 2015 innebærer følgende planarbeid:

Kommuneplanen (areal og samfunnsdel) revideres helt.

- a) Kommuneplanens arealdel ferdigstilles innen utgangen av 2013
- b) Kommuneplanens samfunnsdel – oppstart 2. halvår 2013
- c) Kommunedelplan for Helse og sosial revideres helt. Oppstart 1. halvår 2013
- d) Kommunedelplan for barnehager revideres helt. Oppstart 2014
- e) Økonomiplan. Rulleres årlig
- f) Kommunedelplan for Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Rulleres innen 2015
- g) ROS-analyse. Oppstart 1. halvår 2013
- h) Kompetanseplan. Rulleres årlig
- i) Kulturminneplan. Oppstart 1. halvår 2013. Ferdigstilles i 2015.

Kommunestyret vil få framlagt sak om planstrategi for perioden 2016 - 2019 i løpet av 2016.

4. Noen konsekvenser knyttet til B 2016/Økonomiplan 2016 - 2019

Rådmannens forslag til økonomiplan innebærer:

4.1 Innsparingstiltak

Følgende tiltak i økonomiplanen gir besparelser:

1. Redusere kommunal bevilgning til næringsfond, årlig besparelse 100.000 kr.
2. Redusere kommunens bevilgning til Vesterålen Reiseliv med 95.000 kr (beløpet tilsvarer kommunens andel til regional turistinformasjon i B 2015).
3. Andøy kommune melder seg ut av Vesterålen Reiseliv, årlig besparelse 308.000 kr (fra 2017 – ett års oppsigelse).
4. Avvikling bevilgning til leirskoleopphold (grunnskolen), årlig besparelse 140.000 kr.
5. Redusere skoleskyss til det som er lovpålagt, iverksettes fra skoleåret 2016/2017, årlig besparelse 363.000 kr.
6. Redusere kommunens egenandel til videreutdanning lærere i 2016 og 2017 (jfr satsing Læringsmiljø og Ungdomstrinn i utvikling), midlertidig årlig besparelse 200.000 kr.
7. Støttefunksjonen - holde stilling vakant, midlertidig besparelse 300.000 kr (2016).
8. Stillingsreduksjoner ved Andenes skole, i alt 3 årsverk, gir årlig besparelse 1,45 mill kr.
9. Stillingsreduksjoner ved Risøyhamn skole, 1,5 årsverk, gir årlig besparelse 0,7 mill kr.
10. Tidlig innsats – det forventes at kommunens satsing på tidlig innsats vil gi resultater i siste del av økonomiplanperioden. Det er lagt inn en årlig besparelse på de to skolene til sammen på 1,25 mill kr i 2018 og 3 mill kr i 2019. Kan blir nødvendig å også se på lærertettheten.

11. Strukturendring barnehager – Åse barnehage legges ned høsten 2016, gir årlig besparelse 1,4 mill, i tillegg kommer besparelse på teknisk.
12. Sommerstengte barnehager, gir årlig besparelse på 280.000 kr.
13. Planlegge opptak lærlinger slik at antall lærlinger ikke overstiger 10 gjennom hele året, gir besparelse i 2107 på 0,3 mill og i 2108 på 0,5 mill.
14. Skolebibliotek Risøyhamn gir en årlig besparelse på 297.000 kr (sett i forhold til tidligere utgifter til bokbuss).
15. Helse og familie – endret organisering friskliv/fysioterapi, gir en midlertidig besparelse på 106.000 kr (2016).
16. Helse og familie – reduksjon 20% stilling helsestasjon, gir en midlertidig besparelse på 117.000 kr (2016).
17. NAV – økt fokus på tiltak som bidrar til reduksjon av sosialhjelpsutgiftene, herunder oppfølging aktivitetsplikt, forventes å gi årlig besparelse fra 0,6 mill til 1 mill kr i slutten av økonomiplanperioden.
18. Pleie og omsorg (PLO) – avslutte kjøp av eksterne tjenester og erstatte med tjenester i egen regi, gir årlig besparelse på 300.000 kr.
19. PLO – reduksjon fra 3 til 2 våkne nattevakter ved Kiiljordheimen, gir årlig besparelse på 1,1 mill kr.
20. PLO – redusere antall sykehjemsplasser på ABBS fra 28 til 20 med virkning fra 01.07.16, årlig besparelse på 2,2 mill kr. Etablere dagtilbud ABBS (jfr tiltak under pkt. 4.2).
21. PLO – redusere bruk av støttekontakter midlertidig med 126.000 kr (2016).
22. PLO – si opp avtale om eksternt kjøp av tjenester, årlig besparelse på 3 mill kr.
23. PLO – endring i organisering transport av mat, årlig besparelse på 100.000 kr.
24. PLO – endringer dagtilbud miljøarbeidertjenesten nord, gir årlig besparelse på 0,5 mill kr.
25. PLO – opprydding lisenser på AH omsorgsbolig, årlig besparelse 15.000 kr.
26. PLO - ta i bruk velferdsteknologi kombinert med hverdagsrehabilitering, forventet årlig besparelse i hjemmetjenesten 440.000 kr (forutsetter investering i velferdsteknologi).
27. PLO – si opp avtale om tilskudd VTA-plasser, gir årlig besparelse på 440.000 kr (virkning fra 2017, da avtalen har et års oppsigelsestid).
28. PLO - felles nattevaktturnus Kiiljordheimen og Andenes Helsesenter omsorgsbolig. Antas ikke å gi reduksjon i budsjetterte utgifter, men vil bidra til redusert bruk av bakvakt/ekstra vakt.
29. PLO – bemanningen på helligdager reduseres til helgebemanning. Ikke tallfestet besparelse.
30. Ytterligere omstilling PLO – det forutsettes at det jobbes videre med konkrete nye tiltak som kan gi ytterligere besparelse med 2 mill kr i 2018 og 3 mill kr i 2019.
31. Teknisk – si opp avtale om drift av rasteplass i Børra, årlig besparelse 10.000 kr.
32. Teknisk – reduksjon opplæringsmidler brannvesen, årlig besparelse 77.000 kr.
33. Teknisk – opphør leieforhold Regnbuen barnehage, årlig besparelse 142.000 kr (jfr investeringstiltak – avlastningsbolig ombygging til barnehage).
34. Teknisk – si opp driftsavtale Lionshuset, gir årlig besparelse på 65.000 kr.
35. Teknisk – ikke lenger gi tilskudd til Midtre Hålogaland landbruketjeneste, gir årlig besparelse på 88.000 kr.
36. Teknisk – reduksjon vedlikehold kommunale bygg, årlig reduksjon 450.000 kr.

37. Teknisk – vaktmesterstilling (ikke tilsette/inndra stilling ved vakanse), årlig besparelse på 487.000 kr.
38. Teknisk – opphør drift Åse barnehage, årlig besparelse 145.000 kr.

4.2. Tiltak som øker driftsutgiftene:

Følgende tiltak er med å øke driftsutgiftene i økonomiplanperioden:

1. Etablering KAD-plass fra 01.01.16 med en årlig utgift på ca 1,2 mill kr (inkludert økt utgift legetjenesten).
2. Etablering av dagtilbud for eldre på ABBS, gir årlig utgift på 220.000 kr.
3. Innkjøp utstyr/inventar nye kontor i fbm ombygging helsesenteret, engangsutgift i 2016 på 150.000 kr.
4. 3 årig prosjektstilling NAV (50%), oppfølging aktivitetsplikt, årlig utgift fram til 2018 på 256.000 kr.
5. Kjøp av tjenester til arbeid med kommuneplanens samfunnsdel, engangsutgift i 2017 på 300.000 kr.
6. Ekstra avsetning til disposisjonsfond, med hhv 0,25 mill (16), 2,9 mill (17), 5,3 mill (18) og 3,7 mill (19).
7. Store låneopptak (til investeringer) gjør at utgiftene til renter og avdrag øker med så mye som 14 mill kr i 2019.

5. Hvordan målene skal oppnås

Økonomiplanen er - i tillegg til lederavtaler, planlagte oppfølgingsamtaler og avviksrapporing - styringsverktøy som skal brukes i arbeidet med hovedutfordringene og målene i økonomiplanen. Resultater fra medarbeider- og brukerundersøkelser, regnskapsrapportering, egne data og Kostra-data vil vise i hvilken grad målene nås.

Årshjul 2016	Resultatvurdering			Dialog og strategi				Økonomiplan/Budsjett				
	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Kostra rapportering	X	X										
Iplos rapportering	X											
Regnskapsavslutning	X	X										
Kostraanalyse (foreløpige tall)			X									
Årsmelding		X	X									
Korrigerer Kostradata				X								
Resultatvurdering 2015 - resultatdialog		X	X	X								
Ta stilling til hvor medarbeiderundersøkelser skal gjennomføres			X	X								
Budsjettkontroll pr 30.04.					X							
K-styret behandler årsmelding og regnskap						X						
Medarbeiderundersøkelse					X	X						
Budsjettkontroll pr 31.08.									X			
Brakerundersøkelser								X	X			
Analysere KOSTRA-data for 2015 (endelige tall)								X	X			
Oppstart B 2016 – møter m/enhetslederne						X		X		X		
Medarbeidersamtaler/resultatdialog										X		
Budsjettarbeid i enhetene								X	X	X		
Budsjettarbeid politisk										X	X	X

I tillegg til avviksrapporing drift og investering pr. 30.04 og 31.08 til politisk nivå, rapporteres det til rådmannen pr. 30.02, 30.06 og 30.10.

Ressursbruk

Kostra-data viser hvordan vi bruker våre ressurser sammenlignet med gjennomsnittet for Nordland fylke, andre kommuner eller landsgjennomsnittet. De kan vise om det er områder der vi avviker fra de vi sammenligner oss med, eller hvordan omfanget av tjenester endrer seg fra år til år.

Det presenteres her noen nøkkeltall for områdene:

- Prioritering
- Dekningsgrad
- Produktivitet/enhetskostnad

Tallene sammenligner egen kommune for 2012, 2013 og 2014. Videre sammenlignes egen kommune med gjennomsnitt for Nordland og gjennomsnitt for landet utenom Oslo i 2014.

A.Prioritering

Prioriteringsindikatorerne sier noe om hvor mye av egne penger kommunen har brukt på det enkelte tjenestområdet. En tjeneste kan sies å være høyt prioritert når kommunen bruker en relativt stor andel av sine ressurser på en bestemt tjeneste.

Oversikt som viser fordeling av netto driftsutgifter pr sektor i % av totale netto driftsutgifter

Sektor	And 2012	And 2013	And 2014	Land 2014	Nordl 2014
Administrasjon og styring	7,3	7,4	7,4	8,2	9,5
Barnehage	9,9	10,0	10,5	14,9	12,1
Grunnskole	20,4	21,5	20,9	24,4	23,1
Helse- og omsorg	43,5	41,5	38,7	38,0	40,2
Sosialtjenesten	5,3	6,6	7,1	5,1	5,4
Barnevern	2,0	2,3	2,8	3,4	3,4
Vann og avløp	3,4	1,9	2,1	-0,7	-0,3
Fysisk plan/natur/nærmiljø	1,0	1,1	0,8	1,2	1,0
Kultur	1,9	2,2	2,3	3,8	3,6
Kirke	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3
Samferdsel	2,9	3,2	2,4	1,6	2,2
Næring	0,9	0,4	0,7	-0,2	-0,8
Brann- og ulykkesvern	1,3	1,3	1,3	1,5	1,5

Tabellen viser hvordan netto driftsutgifter har utviklet seg innenfor sektorene og intern fordeling hos oss sammenlignet med landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Nordland. De mest merkbare endringene i fordelingen mellom sektorene hos oss er at helse og omsorgs andel av netto driftsutgifter i Andøy er redusert, mens sosialtjenestens og barnevernets andel er økt.

Netto driftsutgifter fordelt på brukere i målgruppen

Sektor/målgruppe	And 2012	And 2013	And 2014	Land 2014	Nordl 2014
Nto dr.utg. pr innbygger 1-5 år barnehage	116 246	125 228	137 498	128 663	128 552
Nto dr.utg. pr innb 6 - 15 år grunnskole	97 318	109 788	111 164	100 946	113 302
Nto.dr.utg.kultursektoren pr innbygger	1 124	1 318	1 422	1 990	2 123
Nto dr.utg kommnehelse pr innbygger	1 948	2 241	2 299	2 319	2 951
Nto dr.utg sosiale tj pr innb 20 - 66 år	3 579	4 858	5 109	3 138	3 776
Nto.dr.utg.barnevern pr innb 0 - 17 år	5 585	6 758	8 751	7 978	9 552
Nto dr.utg pleie og oms pr innb	22 017	21 464	20 613	16 386	19 475
Nto dr.utg pleie og oms pr innb 67 +	117 676	108 690	100 662	113 094	118 699
Nto dr.utg pleie og oms pr innb 80 +	351 159	343 487	325 560	372 276	389 956
Nto dr.utg adm og styring pr innbygger	4 250	4 441	4 662	4 258	5 570

I vurderingen av forskjeller i prioritering mellom ulike kommuner er det flere elementer som kan forklare disse:

- Kommunen kan ha et relativt høyt utgiftsbehov knyttet til tjenesten. Dette blir delvis korrigert for ved å se på utgifter pr person i målgruppen. Men hvis målgruppen er heterogen (ulike målgrupper kan ha forskjellige behov – f.eks hjemmetjenesten som omfatter hjelp til eldre hjemmeboende, eldre i omsorgsbolig, psykisk utviklingshemmede i omsorgsbolig og psykisk syke i omsorgsbolig) blir ikke dette fanget opp fullt ut i KOSTRA
- Kommunen kan ha prioritert en tjeneste høyt på bekostning av andre tjenester. For å få informasjon om dette kan det være interessant å se på hvor stor andel av utgiftene som går til ulike tjenester, eventuelt korrigert for utgiftsbehov. Det siste kan delvis avhjelpes ved å se på kommuner innenfor samme KOSTRA-gruppe
- Kommunen kan ha relativt høye inntekter

Slike elementer bidrar til at forskjeller i utgifter pr person i målgruppen ikke utelukkende kan tolkes som et resultat av prioriteringer på lokalt nivå.

Barnehage

Netto driftsutgifter pr innbygger i gruppen er økt mye i perioden fra 2011 til 2014, og er nå betydelig høyere enn både landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for kommunene i Nordland.

Grunnskole

Netto driftsutgifter pr innbygger i gruppen er betydelig høyere enn landsgjennomsnittet, men noe lavere enn gjennomsnittet for kommunene i Nordland. Her må en imidlertid ta hensyn til at elevtallet i grunnskolen ikke er det samme som innbyggertallet. 113 personer i gruppen mellom 6-15 år er elever i privatskoler. Pga dette avkortes kommunens rammetilskudd med ca 9,6 mill kr, noe som innebærer at netto driftsutgifter til grunnskole i Andøy kan korrigeres til kr 127 408 pr innbygger i gruppen, dvs. betydelig høyere enn både landsgjennomsnitt og gjennomsnitt for Nordland fylke.

Pleie og omsorg

Netto driftsutgifter pr innbygger til denne tjenesten viser nedgang fra 2012 til 2014. Andøy kommune har i 2014 likevel fortsatt betydelig større netto driftsutgifter til pleie- og omsorgstjenester pr innbygger enn landsgjennomsnittet (kr 4 227) og gjennomsnittet for kommunene i Nordland (kr 1 138), selv om avstanden er redusert siste året. Andøy bruker i 2014 ca 5,6 mill kroner mer av frie inntekter på pleie og omsorg enn det som er gjennomsnittet for Nordland, og ca 21 mill mer enn snittet på landsbasis. Fordeles netto driftsutgifter pr innbyggere over 67 år, eller pr innbygger over 80 år, ligger Andøy i disse gruppene under landsgjennomsnittet.

B. Dekningsgrad

En dekningsgrad måler andelen av målgruppen som er mottakere av tjenesten. Dersom målgruppen er heterogen, kan den med fordel splittes opp slik at vi får separate dekningsgrader for ulike deler av målgruppen. Forskjeller i samlet dekningsgrad mellom kommuner kan derfor skyldes at målgruppen er forskjellig sammensatt, i tillegg til at kommunene har forskjellige inntekter og utgiftsbehov og gjør forskjellige prioriteringer.

Dekningsgrad	And 2012	And 2013	And 2014	Land 2014	Nordl 2014
Andel barn 1 -5 år med med barnehageplass	90,3	91,3	91,2	90,9	91,7
Andel elever i komm.gr.skole av innb 6-15 år	83,6	83,3	80,9	96,4	98,3
Andel elever i gr.skole med spes undervisning	9,7	10,4	11,5	8,1	10,1
Andel elever i gr.skole 1.-4. trinn med spes.u.	5,2	7,8	8,2	5,2	5,8
Andel elever i gr.skole 5-7. trinn med spes.u.	12,1	9,4	10,8	9,5	11,8
Andel elever i gr.skole 8.-10.trinn med spes.u.	12,0	14,1	16,0	10,5	13,7
Andel barn 1-17 med barnevernstiltak	7	5,5	5,1	4,8	
Andel sosialhj.mottakere i alder 20 - 66 år av innbyggere i gruppen 20 – 66 år	4,6	5,3	5,9	3,9	
Andel innb 80+ i institusjon	16,5	14,1	12,7	13,4	14,9
Andel innb 80+ i instit./heldøgnsbem. bolig			52	29	33
Mottakere av hj.tj. pr 1000 innb 0-66 år	21	26	26	20	26
Mottakere av hj.tj.pr 1000 innb 67-79 år	66	80	78	69	77
Mottakere av hj.tj. pr 1000 innb 80 +	403	401	411	333	355

Tallene viser blant annet at:

- Andel elever i grunnskolen med spesialundervisning er økende, og er for Andøy i 2013 større enn landsgjennomsnittet og snittet for Nordland. Andelen elever med spesialundervisning er størst for 1.-4. klassetrinn og 8.-10. klassetrinn.
- Økonomisk sosialhjelp ble tildelt til en større andel i gruppen 20 – 66 år enn landsgjennomsnittet
- Andel innbyggere over 80 år med institusjonsplass er omtrent på snittet for landet og lavere enn snittet for Nordland. Andøy har imidlertid en betydelig høyere andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i % av befolkning over 80 år enn landssnittet og snittet for Nordland.
- Mottakere av hjemmehjelp for gruppen 0-66 år og gruppen 67-79 år er omtrent på snittet for Nordland, men høyere enn landsgjennomsnittet. For gruppen over 80 år har en betydelig større andel tilbud om hjemmetjenester enn det som er landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Nordland

C. Produktivitet

Produktivitetsindikatorerne sier noe om hva det koster å produsere en enhet av denne tjenesten. Produktiviteten kan sies å være høy dersom ressursbruken er lav i forhold til produksjonen. Når produksjonen blir målt ved antall mottakere blir det imidlertid ikke tatt hensyn til variasjoner i brukernes behov eller pleietyngde. Det blir heller ikke tatt hensyn til om og hvordan brukerantall varierer i løpet av året. Det kan derfor være flere tolkninger av hvorfor en kommune har høye utgifter pr mottaker:

- Produktiviteten er lav, dvs. at man får lite velferd igjen i forhold til pengebruken
- Kvaliteten er høy, dvs brukerne mottar relativt gode tjenester
- Enhetskostnadene er høye, dvs at det er relativt dyrt å produsere tjenester i vår kommune, for eksempel pga smådriftsulempet, lang reiseavstander eller et høyt lønnsnivå som skyldes mangel på arbeidskraft

Eksempel:

Kostnadene pr mottaker kan bli høye i kommuner som har brukere med relativt høy pleietyngde/behov. I dette tilfellet kan høye utgifter pr mottaker ikke tolkes som et uttrykk for lav produktivitet.

Produktivitets/enhetskonstnader	And 2012	And 2013	And 2014	Land 2014	Nordl 2014
Korr bto driftsutg pr barn i kommunal b-hage	158 075	165 948	175 822	174 907	172 282
Korr bto driftsutg pr elev i grunnskolen	112 344	126 623	110 461	94 663	85 992
Korr bto driftsutg til skoleskyss til elev m/skyss	12 966	14 570	18 552	8 042	8 705
Korr bto driftsutg til sosialtjenesten pr mottaker	37 986	43 667	34 768	40.312	
Korr bto driftsutg til mottaker pleie og oms.tj	379 393	354 543	337 247	395 421	383 450
Korr bto driftsutg til mottaker hjemmetj.	249 443	218 772	216 575	220 211	239 788
Korr bto driftsutg pr plass i institusjon	878 619	896 967	872 115	1 039 336	1 050 201

- Korrigerte brutto driftsutgifter pr barn i kommunal barnehage var for 2014 høyere i Andøy enn landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Nordland fylke.
- Korrigerte brutto driftsutgifter pr elev i grunnskolen var høyere i Andøy enn landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Nordland (NB! Tallet inkluderer skoleskyss og ressurs til spesialundervisning i privatskoler – men det fordeles kun på elevene i kommunal grunnskole. For å komme fram til riktig tall må grunnlaget økes med ca 9,6 mill kroner og fordeles på antallet i gruppa 6-15 år (113 elever i privatskole).
- Korrigerte brutto utgifter til skoleskyss – pr elev med skoleskyss – er høyere i Andøy enn landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Nordland fylke. Noe av årsaken kan være den ekstra skoleskyssen som har vært nødvendig i perioden uten idrettsanlegg i Risøyhamn
- Korrigerte brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp – pr mottaker – var lavere i Andøy enn landsgjennomsnittet i 2014, og lavere enn året før.
- Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester har gått betydelig ned i Andøy fra 2012 til 2014, og er nå lavere enn snittet både for landet og for Nordland.
- Korrigerte brutto driftsutgifter pr mottaker av hjemmetjenester er lavere i Andøy enn landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Nordland. Vi gir imidlertid tjenester til langt flere (større andel) enn snittet i landet og fylket. Utgiften er redusert betydelig fra 2012 til 2014.
- Korrigerte brutto driftsutgifter pr. plass i institusjon har også betydelig lavere korrigerte brutto driftsutgifter i Andøy enn snittet for Nordland og snittet for landet.